

de Bibliotheek,
maatschappelijk
hart van de
samenleving

Informatie- en digitale vaardigheden

Bibliotheken kunnen met hun dienstverlening een belangrijke rol spelen bij het bevorderen van de informatie- en digitale vaardigheden van de inwoners van de gemeente. Dat is meer dan ooit nodig omdat de online informatiestroom toeneemt en de technologische ontwikkelingen steeds meer vragen van mensen.

Digitale uitdagingen

Zo heeft de overheid het voornemen om in 2017 de toegang tot haar dienstverlening volledig digitaal te maken en blijft innovatie op technologisch gebied nodig om te zorgen dat de Nederlandse kenniseconomie bij de top van de wereld kan blijven behoren. Om al deze uitdagingen aan te kunnen gaan moeten inwoners kritisch en digitaal vaardig zijn. Met een breed aanbod kan de Bibliotheek iedereen helpen om zich op dit terrein te ontwikkelen; mensen die hun digitale vaardigheden willen vergroten en digibeten die de basisvaardigheden moeten verwerven om mee te kunnen doen in de maatschappij.

Wat biedt de Bibliotheek?

De Bibliotheek is een lokaal educatief expertisecentrum voor onder andere het bevorderen van informatie- en digitale vaardigheden. Er zijn programma's die mensen helpen om digitale basisvaardigheden te verkrijgen en daarmee bijdragen de digitale kloof te verkleinen. Ook biedt de Bibliotheek tal van mogelijkheden voor andere doelgroepen om zich verder te ontwikkelen op digitaal vlak. Het aanbod van bibliotheken loopt uiteen van basiscursussen waar digibeten leren omgaan met computers, tablets en internet, tot cursussen Prezi voor gevorderden. Ook creëren bibliotheken gemeenschappen waar mensen met elkaar kennis uitwisselen, in bijvoorbeeld iPadcafés.

Informatievaardigheden

Informatievaardigheden zijn essentieel om volledig mee te kunnen doen in de samenleving. Daarbij gaat het om het zoeken, vinden, selecteren en interpreteren van online en offline informatie. Die vaardigheden zijn bijvoorbeeld nodig voor het invullen van formulieren, het aangaan van overeenkomsten, zoeken van overheidsinformatie, lezen van bijsluiters, schrijven van sollicitatiebrieven en het samenstellen van een cv. Voor mensen met een gebrek aan deze vaardigheden is dat een bijna onmogelijke opgave. Deze groep dreigt dan ook buiten de boot te vallen.

Digitale basisvaardigheden

Bij digitale basisvaardigheden gaat het om het werken met digitale informatie, met iPads, smartphones, e-readers, desktop- en laptop computers en internet. Omdat steeds meer informatie digitaal wordt aangeboden zijn goede digitale basisvaardigheden een voorwaarde voor informatievaardigheid. Iedereen moet kunnen werken met computers en internet om mee te kunnen doen in de huidige samenleving. Op dit moment is er sprake van een digitale kloof omdat 6-10% van de Nederlandse bevolking onvoldoende digitale basisvaardigheden bezit.

Voorbeelden aanbod bibliotheken

- Het programma *Klik & Tik*, een laagdrempelig programma om te leren omgaan met de computer en internet.
- Inlooppreekuur met *mediacoaches*, waar mediacoaches kinderen, jongeren, collega's, leerkrachten en ouders helpen om meer mediawijs te worden.
- *Workshops* om digitale kennis te delen en mensen digitaal vaardiger te maken. Bijvoorbeeld gericht op betalen via internet.
- *iPad- of tabletcafé*, waar mensen leren meer met hun tablet te doen en met vragen terecht kunnen.
- *De Bibliotheek op school*, een intensieve meerjarige samenwerking tussen basisscholen, bibliotheken en gemeenten. De verbetering van lees-, taal- en informatievaardigheden staat centraal waarmee laaggeletterdheid en digibetisme kunnen worden voorkomen.
- *Fab labs*, openbare digitale werkplaatsen gericht op innovatie.
- *HEMA academie*, online cursussen digitale toepassingen die voor bibliotheekleden gratis zijn te volgen, zoals social media, iPadgebruik en basiscursussen Excel en Word.
- *Digisterker*, een programma dat mensen ondersteunt bij het omgaan met de e-overheid.
- *Formulierenbrigade*, waarbij mensen worden geholpen met het invullen van (online) formulieren.

UITGELICHT

Klik & Tik in Bibliotheek Oss

Een veelgebruikt kant-en-klaar product om de digitale vaardigheden van mensen te verbeteren is *Klik & Tik*. De Bibliotheek Oss biedt een meerdaagse cursus aan in een succesvolle samenwerking met het UWV, de gemeente, het roc en de regionale vrijwilligersorganisatie. Edith Langen, gemeente Oss: '*Klik & Tik* is voor ons en het UWV belangrijk omdat het mensen kan helpen bij het zoeken van een baan. Tegenwoordig moet je voor elke baan met de computer kunnen werken.' Dat merkt deelnemer Rinie Mels, voorheen

vrachtwagenchauffeur, ook. 'Ik heb moeite met lezen en weet niks van computers en internet. Ik wil dat veranderen en ben blij dat ik zo mee kan met de toekomst.'

Meer weten?

Bekijk het filmpje: vimeo.com/26102275

Lees de beschrijving:

www.siob.nl/media/documents/SIOB-ledereen-mediawijs.pdf

Samenwerking is belangrijk

Het succesvol opstarten van een project is teamwork. De aanpak in Oss laat zien dat samenwerking met relevante stakeholders op lokaal niveau een succesfactor is.

Wat levert het op?

Natuurlijk willen bibliotheken en gemeenten weten wat de verschillende programma's opleveren. Lokale bibliotheken kunnen gebruik maken van diverse instrumenten die door het SIOB zijn ontwikkeld. Zo is er via de *Klik & Tik-monitor* inzicht te krijgen in de resultaten van de dienstverlening. De landelijke resultaten laten zien dat de vaardigheden van de deelnemers aanzienlijk verbeteren na het volgen van *Klik & Tik*.

Meer informatie

- Praktische informatie over het opzetten van dienstverlening op het gebied van basisvaardigheden: basisvaardigheden.bibliotheek.nl
- Toolkit maatschappelijk hart van de samenleving/ informatie- en digitale vaardigheden: www.siob.nl/thema/hart-van-de-samenleving/informatie-en-digitale-vaardigheden

Contactpersoon

Maaïke Toonen | adviseur Lezen, Leren, Informeren |
06 55 79 48 62 | toonens@siob.nl